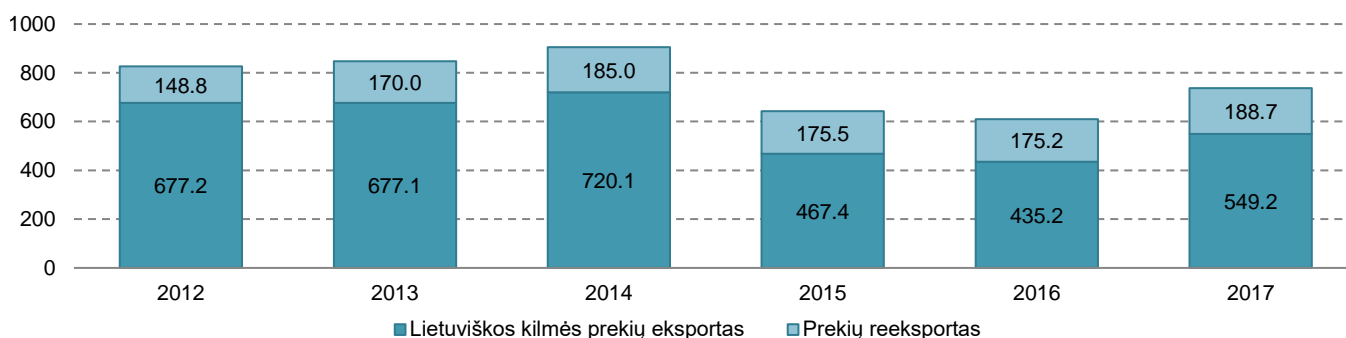

SANTRAUKA

► 2017 m. prekių apyvarta tarp Ukrainos ir Lietuvos siekė 975,6 mln. eurų. Lietuvos prekių eksporto vertė į Ukrainą 2017 m. padidėjo 20,9% – iki 737,8 mln. eurų, tuo tarpu importo vertė augo 18,1% iki 237,8 mln. eurų. Lietuvos prekių eksporto į Ukrainą dinamiką ženkliai įtakoja mineralinio kuro eksportas, kuris sudaro apie 60-70% viso prekių eksporto kasmet. 2017 m. Ukraina buvo 3 didžiausia mineralinio kuro eksporto rinka Lietuvai.

► Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Ukrainą 2017 m. sudarė 549,2 mln. eurų arba 26,2% daugiau nei prieš metus. 2017 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė į Ukrainą didėjo daugiausia išaugusio mineralinio kuro ir trąšų eksporto, o 2017 m. mažėjimui didžiausią įtaką darė sumažėjusi ginklų ir šaudmenų eksporto vertė. 2017 m. net 88% visos lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės į Ukrainą sudarė trys prekių grupės: mineralinis kuras, pirminės formos plastikai ir trąšos. 2017 m. Ukraina buvo 12-a didžiausia lietuviškos kilmės prekių eksporto rinka Lietuvai.

► 2017 m. reeksportas į Ukrainą augo 7,7% (arba 13,5 mln. eurų) – iki 188,7 mln. eurų. 2017 m. daugiausia į Ukrainą reeksportavome: antžeminio transporto priemonių (25,7%), mašinų ir mechaninių įrenginių (13,0%), trąšų (9,2%), kitų gatavų tekstilės gaminių (7,4%). 2017 m. Ukraina buvo 8-a didžiausia reeksporto rinka Lietuvai.

1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Ukrainą 2012-2017 m., mln. eurų.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

► 2016 m. Ukraina buvo 22-a didžiausia paslaugų eksporto rinka Lietuvai. Paslaugų eksporto vertė sudarė kiek daugiau nei 52 mln. eurų iš kurių kiek daugiau nei 58% kelionių paslaugos, apie ketvirtadalis transporto paslaugos, o apie 14% – kitos verslo paslaugos. 2016 m. per metus paslaugų eksportas į Ukrainą išaugo 44,1 % ir sudarė 52,0 mln. eurų, o Ukraina didžiausių eksporto rinkų sąrašė pakilo į 22 vietą.

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Ukrainos pagrindiniai rodikliai 2015-2017 m.

	2015		2016		2017	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	2.8%	11	2.7%	13	2.8%	12
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	3.5%	12	3.2%	13	3.5%	12
Šalies dalis prekių reeksporte	1.9%	8	1.9%	8	1.8%	8
Šalies dalis prekių importe	0.8%	23	0.8%	23	0.8%	22
Paslaugos						
Šalies dalis paslaugų eksporte	0.5%	24	0.6%	22	-	-
Šalies dalis paslaugų importe	0.8%	24	0.9%	25	-	-

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

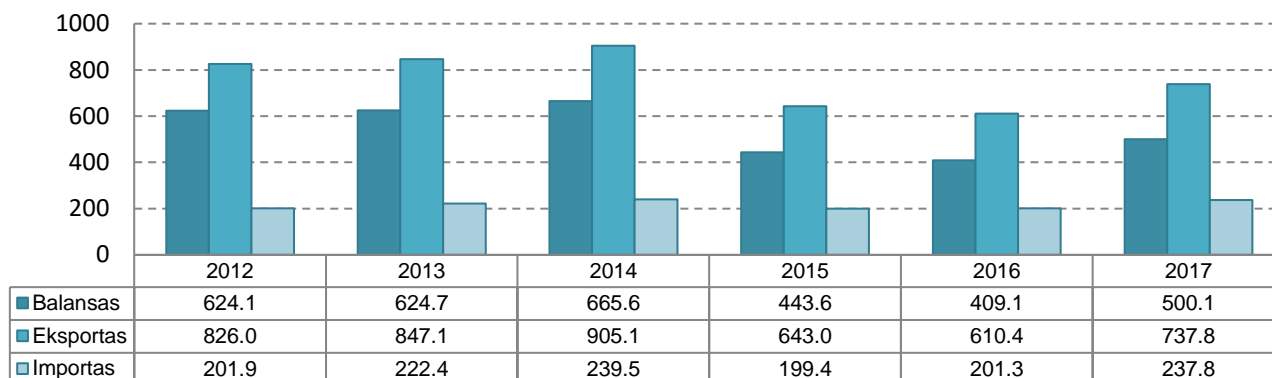
► Lietuva 2017 m. iš Ukrainos importavo prekių už 237,8 mln. eurų arba 18,1% daugiau nei 2016 m. 2017 m. palyginus su 2016 m. labiausiai išaugo riebalų ir aliejaus, elektros mašinų ir mechaninių įrenginių ir javų importo vertė, o per metus labiausiai sumažėjo drabužių, maisto pramonės liekanų ir medienos ir medienos dirbinių importo vertė. 2017 m. iš Ukrainos daugiausia importavome medienos ir medienos dirbinių (17%), gyvūninių arba augalinių riebalų ir aliejaus bei jų skilimo produktų (14%), geležies ir plieno (7%). 2017 m. Ukraina buvo 22-a didžiausia importo rinka Lietuvai.

► 2016 m. Ukraina buvo 23-a didžiausia paslaugų importo rinka Lietuvai. 2016 m. importavome paslaugų už 43,2 mln. eurų, tai buvo 13,2% daugiau nei 2015 m. Paslaugų importo struktūroje iš Ukrainos dominuoja transporto paslaugos, kurių importo vertė 2016 m. sudarė net 74,9% visų paslaugų importo vertės. Antroje ir trečioje vietoje liko kelionių ir kitos verslo paslaugos, kurios sudarė atitinkamai 8,6 % ir 7,7 %. 2016 m. per metus paslaugų importas išaugo 9,1 % ir sudarė 38,2 mln. eurų.

I. PREKYBOS BALANSAS

Nuo pat įstojimo į ES, Lietuvos prekybos prekėmis su Ukraina balansas yra teigiamas. 2017 m. prekybos balansas su mineraliniais produktais sudarė 500,1 mln. eurų. Teigiamą prekybos balansą daugiausia lemia dideli mineralinio kuro eksporto kiekiai. Visgi, eliminavus mineralinio kuro eksportą, Lietuva paskutinius penkis metus vis tiek turėtų teigiamą prekybos balansą su Ukraina, tik mažesnį.

2 pav. Lietuvos ir Ukrainos užsienio prekyba 2012-2017 m., mln. eurų.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

II. LIETUVIŠKOS KILMĖS PREKIŲ EKSPORTAS

Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Ukrainą 2017 m. sudarė 549,2 mln. eurų arba 26,2% daugiau nei prieš metus. 2017 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė į Ukrainą didėjo daugiausia išaugusio mineralinio kuro ir trąšų eksporto, o 2017 m. mažėjimui didžiausią įtaką darė daugiau kaip per pusę sumažėjusi ginklų ir šaudmenų eksporto vertė. 2017 m. net 88% visos lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės į Ukrainą sudarė trys prekių grupės: mineralinis kuras, pirminės formos plastikai ir trąšos.

2017 m. net 77% viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Ukrainą sudarė mineralinio kuro eksportas, kurio vertė per metus augo 20,2% iki 424,15 mln. eurų. Praktiškai visą šios prekių grupės eksportą sudarė dyzelinas, benzinai ir alyvos.

Antroje vietoje pagal eksporto vertę 2017 m. buvo plastikai. Šių prekių eksporto vertė didėjo 29,5% iki 33,3 mln. eurų. Pirminės formos plastikai sudarė net 80% visų lietuviškų plastikų eksporto vertės į Ukrainą.

Trečioje vietoje pagal eksporto vertę 2017 m. buvo trąšų eksportas. Per metus šios kategorijos eksportas išaugo daugiau kaip 18,7 mln. eurų. Net 80% visos lietuviškų trąšų eksporto vertės į Ukrainą 2017 m. sudarė trąšos, kurių sudėtyje yra trys elementai: azotas, fosforas ir kalis. Azoto trąšos sudarė apie penktadalį viso trąšų eksporto į Ukrainą.

Ketvirtoje vietoje pagal eksporto vertę 2017 m. buvo mašinos ir mechaniniai įrenginiai. Per metus šios kategorijos eksportas išaugo 31,1% arba 4,2 mln. eurų. 2017 m. šaldytuvai sudarė didžiausią šios prekių grupės eksporto vertės dalį, gerokai mažiau teko ventiliams, čiaupams ir panašioms įrenginiams, bei pramoninėms mašinoms ir centrifugoms.

3 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Ukrainą struktūra 2017 m. %.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2 lentelė. Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Ukrainą pagal prekių rūšį, mln. eurų.

Prekių rūšis (pagal KN)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017 metinis augimas, %
Viso	677.2	677.1	720.1	467.4	435.2	549.2	26.2%
27 Mineralinis kuras, alyvos ir jų distiliavimo produktai	578.9	572.3	649.6	364.6	352.8	424.1	20.2%
39 Plastikai ir jų dirbiniai	26.7	33.9	20.0	52.1	25.7	33.3	29.5%
31 Trąšos	0.4	0.5	0.3	2.8	9.3	28.0	200.6%
84 Katilai (boileriai), mašinos ir mechaniniai įrenginiai; jų dalys	25.7	22.8	11.2	10.2	13.5	17.7	31.1%
16 Gaminiai iš mėsos, žuvies arba vėžiagyvių	0.8	1.0	2.8	2.7	4.4	5.0	12.6%

23 Maisto pramonės liekanos ir atliekos	0.1	0.1	0.0	2.1	2.6	5.0	87.8%
28 Neorganiniai chemikalai	4.8	2.5	2.5	2.1	0.9	3.4	290.4%
48 Popierius ir kartonas	8.3	8.6	6.3	3.3	3.4	3.2	-5.9%
19 Gaminiai iš javų, miltų, krakmolo arba pieno	0.7	1.2	1.3	1.0	1.8	2.9	62.4%
85 Elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys	5.1	3.4	2.0	1.2	1.2	2.8	134.8%
Kitos prekės	25.7	30.7	24.0	25.4	19.7	23.9	21.5%

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

III. PREKIŲ IMPORTAS

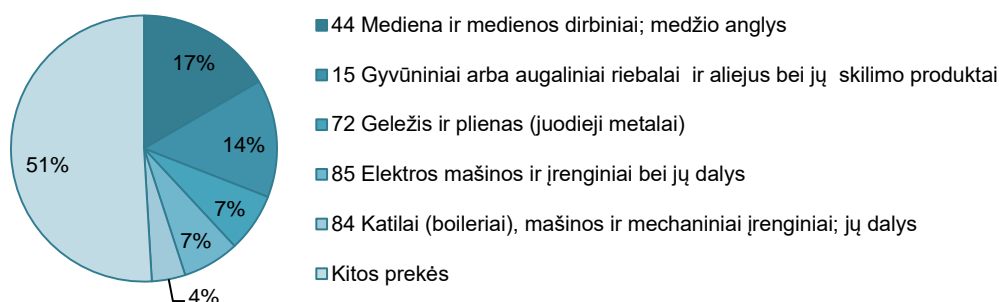
Lietuva 2017 m. iš Ukrainos importavo prekių už 237,8 mln. eurų arba 18,1% daugiau nei 2016 m. 2017 m. palyginus su 2016 m. labiausiai išaugo riebalų ir aliejaus, elektros mašinų ir mechaninių įrenginių ir javų importo vertė, o per metus labiausiai sumažėjo drabužių, maisto pramonės liekanų ir medienos ir medienos dirbinių importo vertė.

2017 m. pagal importo vertę iš Ukrainos į Lietuvą daugiausia buvo importuota medienos ir medienos dirbinių. Šių prekių grupės importas 2017 m. sumažėjo 8,1% – iki 39,5 mln. eurų – ir jų dalis sudarė 17% viso importo vertės. Beveik visą šios prekių grupės importo vertės sudarė mediena, kurios storis didesnis nei 6 mm, lakštinė faneruotė ir mediena, kurios storis mažesnis nei 6 mm.

Antroje vietoje pagal importo vertę 2017 m. buvo riebalai ir aliejus, o šių prekių grupės importas 2017 m. augo sparčiausiai (18,1%). 2017 m. šios prekių importo vertė sudarė beveik 34 mln. eurų arba 14% visos importo iš Ukrainos vertės. Beveik pusę šios prekių grupės importo vertės 2017 m. sudarė saulėgrąžų aliejus, taip pat - rapsų aliejus, sojų aliejus, palmių aliejus, kiti augaliniai aliejai ir margarinas.

Trečioje vietoje pagal importo vertę 2017 m. buvo geležies ir plieno importas, kuris sudarė 7% arba 17,0 mln. eurų viso prekių importo. Per metus šių gaminių importo vertė išaugo 48,5%. Daugiau kaip pusę šios prekių grupės importo vertės sudarė plokšti valcavimo produktai, kurių storis ne mažesnis kaip 600 mm, bei strypai ir juostos iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno.

4 pav. Prekių importo iš Ukrainos struktūra 2017 m., %.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

3 lentelė. Prekių importas iš Ukrainos pagal prekių rūšį, mln. eurų.

Prekių rūšis (pagal KN)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017 metinis augimas, %
Viso	201.9	222.4	239.5	199.4	201.3	237.8	18.1%
44 Mediena ir medienos dirbiniai	26.0	24.7	31.6	37.8	42.9	39.5	-8.1%
15 Gyvūniniai arba augaliniai riebalai ir aliejus bei jų skilimo produktai	4.9	4.8	9.7	12.5	22.9	34.0	48.5%
72 Geležis ir plienas (juodieji metalai)	31.9	25.6	19.9	9.7	11.5	17.0	48.5%
85 Elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys	6.6	5.7	7.8	10.3	8.3	16.4	98.3%
84 Katilai (boileriai), mašinos ir mechaniniai įrenginiai; jų dalys	6.8	8.2	7.7	6.7	9.7	9.7	0.4%
10 Javai	11.8	26.3	25.9	13.8	2.8	8.3	201.5%
73 Dirbiniai iš geležies arba iš plieno (iš juodųjų metalų)	8.7	9.5	12.2	8.4	7.8	8.3	6.7%
23 Maisto pramonės liekanos ir atliekos	10.0	11.7	14.1	11.0	11.7	7.3	-37.7%
87 Antžeminio transporto priemonės, išskyrus geležinkelio ir tramvajaus riedmenis	0.7	0.9	0.7	1.6	1.8	6.6	264.6%
70 Stiklas ir stiklo dirbiniai	1.2	2.4	4.4	5.3	5.0	6.3	25.3%
Kitos prekės	93.3	102.7	105.4	82.3	76.9	84.3	9.5%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. PASLAUGŲ EKSPORTAS

2016 m. Ukraina buvo 22-a didžiausia paslaugų eksporto rinka Lietuvai. Paslaugų eksporto vertė sudarė kiek daugiau nei 52 mln. eurų iš kurių kiek daugiau nei 58% - kelionių paslaugos, apie ketvirtadalis transporto paslaugos, o apie 14% - kitos verslo paslaugos. 2016 m. per metus paslaugų eksportas į Ukrainą išaugo 44,1 % ir sudarė 52,0 mln. eurų, o Ukraina didžiausių eksporto rinkų sąrašė pakilo į 22 vietą.

4 lentelė. Paslaugų eksportas į Ukrainą pagal paslaugų rūšį, mln. eurų.

Kategorija	2015	2016	2016 metinis pokytis, %
Iš viso:	36.1	52.0	44.1%
Kelionės	18.5	30.3	63.7%
Transporto paslaugos	7.8	9.1	16.8%
Kitos verslo paslaugos	•	3.2	-
Asmeninės, kultūros ir poilsio paslaugos	•	1.3	-
Telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinės paslaugos	•	0.7	-

Saltiniai: Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai. • Konfidencialūs duomenys

V. PASLAUGŲ IMPORTAS

2016 m. Ukraina buvo 23-a didžiausia paslaugų importo rinka Lietuvai. 2016 m. importavome paslaugų už 43,2 mln. eurų, tai buvo 13,2% daugiau nei 2015 m. Paslaugų importo struktūroje iš Ukrainos dominuoja transporto paslaugos, kurių importo vertė 2016 m. sudarė net 74,9% visų paslaugų importo vertės. Antroje ir trečioje vietoje liko kelionių ir kitos verslo paslaugos, kurios sudarė atitinkamai 8,6 % ir 7,7 %. 2016 m. per metus paslaugų importas išaugo 9,1 % ir sudarė 38,2 mln. eurų.

5 lentelė. Paslaugų importas iš Ukrainos pagal paslaugų rūšį, mln. eurų.

Kategorija	2015	2016	2016 metinis pokytis, %
Iš viso:	38.2	43.2	13.2%
Transporto paslaugos	30.5	32.4	6.1%
Kelionės	3.1	3.7	19.6%
Kitos verslo paslaugos	3.6	3.3	-7.8%
Kitos paslaugų rūšys	1.0	2.6	175.0%
Telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinės paslaugos	•	1.2	-

Saltiniai: Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai. • Konfidencialūs duomenys

VI. EKSPORTO GALIMYBĖS

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatytos 20 prekių grupės (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčios geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Ukrainos rinką.

6 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Ukrainos rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
Elektrotechnikos inžinerinė pramonė	6
Popieriaus ir kartono gamybos pramonė	3
Tekstilės pramonė	3
Chemijos pramonė	3
Mechanikos inžinerinė pramonė	1
Maisto pramonė	1
Atliekų surinkimo sektorius	1
Plastikinių gaminių gamybos pramonė	1
Medienos apdirbimo pramonė	1

Saltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai..

Daugiausia potencialių galimybių eksportui EGVM modelis identifikavo elektrotechnikos inžinerinei pramonei, popieriaus ir kartono gamybos pramonei, tekstilės pramonei bei chemijos pramonei.

7 lentelė. Perspektyviausios prekių grupės lietuviškos kilmės eksportui į Ukrainą.

Prekių grupė pagal 6-ženklų kombinuotąją nomenklatūrą	Trumpalaikis augimas (2015)	Ilgalaikis vidutinis augimas (2012-2015)	2015 m. importo rinkos dydis (mln. eurų)	Rinkos koncentracijos laipsnis
293499 Nukleino rūgštys (nukleorūgštys) ir jų druskos	44.9%	24.4%	15.0	0.076
901310 Prie ginklų tvirtinami teleskopiniai taikikliai; periskopai; teleskopiniai optiniai įtaisai	82.0%	78.1%	6.2	0.093
841932 Medienos, popieriaus plaušienos, popieriaus arba kartono džiovyklos	111.8%	42.8%	5.4	0.091
851769 Kiti telefono aparatai	76.4%	22.3%	6.7	0.093
560122 Vata iš cheminių pluoštų	5.4%	9.8%	31.8	0.068
902680 Kiti prietaisai ir aparatai	59.6%	13.1%	6.6	0.091
900580 Kiti optiniai teleskopai ir jų tvirtinimo įtaisai	131.4%	83.6%	5.2	0.151
852610 Radarai	475.5%	7.6%	22.3	0.206
440890 Kitos atogrąžų medienos	14.8%	32.4%	10.4	0.132
392390 Kiti maišai ir krepšiai	7.2%	4.1%	14.6	0.040

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą ir rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką). Visas perspektyviausių lietuviškų produktų, eksportui į Ukrainą, sąrašas gali būti pateiktas pagal pageidavimą analitikai@versli Lietuva.lt.

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

VII. UKRAINOS IMPORTAS

2015 m. Lietuva užėmė 13-ą vietą Ukrainos importo rinkų sąrašė.

8 lentelė. Ukrainos importas pagal šalis, mln. eurų.

Šalis	2011	2012	2013	2014	2015
Viso:	59.31	65.83	57.96	40.91	33.80
Rusija	20.92	21.32	17.50	9.54	6.75
Vokietija	4.93	5.29	5.10	4.03	3.58
Kinija	4.50	6.14	5.95	4.07	3.40
Baltarusija	3.02	3.94	2.71	2.99	2.21
Lenkija	2.29	2.77	3.07	2.31	2.09
Vengrija	0.95	0.90	1.05	1.10	1.45
JAV	1.87	2.27	2.09	1.45	1.34
Italija	1.44	1.74	1.57	1.14	0.88
Prancūzija	1.08	1.30	1.30	0.95	0.80
Turkija	1.06	1.52	1.39	0.98	0.77
Norvegija	0.20	0.30	0.27	0.44	0.67
Jungtinė Karalystė	0.81	0.89	0.85	0.52	0.51
Lietuva	0.59	0.71	0.73	0.78	0.50
Čekija	0.85	0.97	0.75	0.52	0.43
Šveicarija	0.57	0.60	0.68	0.39	0.41
Nyderlandai	0.85	0.87	0.80	0.57	0.41
Indija	0.58	0.79	0.63	0.49	0.40
Ispanija	0.49	0.58	0.65	0.46	0.40
Japonija	0.73	0.93	0.74	0.46	0.34
Kazachstanas	1.20	1.16	0.51	0.28	0.34
Kitos šalys	10.38	10.83	9.60	7.44	6.12

Šaltinis: Trademap.

9 lentelė. Ukrainos importas pagal prekių rūšį, mln. eurų.

Prekių rūšis (pagal KN)	2011	2012	2013	2014	2015
Viso:	59.31	65.83	57.96	40.91	33.80
27 Mineralinis kuras ir mineralinės alyvos	20.54	20.37	15.99	11.37	9.80
84 Mašinos ir mechaniniai įrenginiai	5.11	5.62	5.20	3.70	3.22
85 Elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys	4.08	4.63	4.19	2.86	2.43
39 Plastikai	2.45	2.65	2.68	2.20	1.89
87 Antžeminio transporto priemonės	3.91	4.63	4.10	1.84	1.46
30 Farmacijos produktai	2.07	2.57	2.33	1.86	1.23
38 Įvairūs chemijos produktai	0.87	1.01	0.98	0.77	0.84
48 Popierius ir kartonas	1.14	1.22	1.27	0.83	0.68
31 Trašos	0.52	0.61	0.61	0.45	0.64
72 Geležis ir plienas	1.99	1.79	1.68	0.98	0.62
26 Rūdų, šlakų ir pelenų	0.71	0.69	0.56	0.50	0.52
29 organiniai chemijos produktai	0.68	0.72	0.57	0.53	0.51
40 Kaučiukas ir jo dirbiniai	0.78	0.82	0.78	0.54	0.50
73 Dirbiniai iš geležies arba iš plieno (iš juodųjų metalų)	0.85	1.00	0.91	0.63	0.47
Kitos prekės	13.63	17.51	16.10	11.85	8.99

Šaltinis: Trademap.